

DOI: <https://doi.org/10.32820/2074-8922-2024-82-93-101>
УДК: 378.1

РОЗВИТОК ТА САМОРЕФЛЕКСІЯ КУРАТОРА АКАДЕМІЧНОЇ ГРУПИ ДЛЯ ЕФЕКТИВНОЇ РОБОТИ ЗІ ЗДОБУВАЧАМИ ОСВІТИ НА ВІДДАЛЕНОМУ НАВЧАННІ

© Бурбига В.А.¹, Грінченко Г.С.¹, Петренко І.П.²

Українська інженерно-педагогічна академія¹

Харківський національний університет ім. В.Н. Каразіна²

Інформація про авторів:

Бурбига Валентина Анатоліївна¹: ORCID: 0000-0002-2837-144X, marsof2020@gmail.com, кандидат історичних наук, доцент кафедри педагогіки, методики та менеджменту освіти; Українська інженерно - педагогічна академія; вул. Університетська, 16, м. Харків, 61003, Україна.

Грінченко Ганна Сергіївна¹: ORCID: 0000-0002-6498-6142; hrinchenko@uipa.edu.ua кандидат технічних наук, доцент, доцент кафедри автоматизації, метрології та енергоефективних технологій, Українська інженерно-педагогічна академія, вул. Університетська 16, м. Харків, 61003, Україна.

Петренко Ігор Петрович²: ORCID: 0000-0002-2930-6877; ocenka36@gmail.com; старший викладач кафедри мовної та профільної підготовки; Харківський національний університет ім. В.Н. Каразіна; майдан Свободи, 4, м. Харків, 61022, Україна

Стаття присвячена розгляду ролі куратора академічної групи в сучасному віддаленому навчанні та важливості його професійного розвитку й саморефлексії для ефективної взаємодії зі здобувачами освіти. У дослідженні підкреслюється актуальність кураторської підтримки в умовах дистанційної освіти та виклики, з якими стикаються куратори в цьому процесі.

Автори проводять ґрунтовний аналіз наукової літератури, виявляючи необхідність подальших досліджень щодо впливу кураторської діяльності на академічну успішність здобувачів освіти, а також потребу в індивідуалізованому підході до кожного студента. Головна мета дослідження полягає у висвітленні ролі куратора академічної групи у віртуальному освітньому середовищі, зосереджуючись на його розвитку та саморефлексії як ключових факторах ефективної роботи.

У роботі докладно розглядається роль куратора як посередника, ментора та організатора у віртуальному просторі, що забезпечує здобувачам необхідну підтримку, мотивацію та сприятливу атмосферу для навчання. Особлива увага приділяється важливості саморефлексії куратора, включаючи методи ведення рефлексійних журналів, аналіз емоцій та реакцій, систематичний аналіз прийнятих рішень, використання рефлексійних запитань та отримання зворотного зв'язку від здобувачів.

Автори наголошують на необхідності постійного професійного розвитку куратора шляхом прослуховування онлайн-курсів, участі у професійних спільнотах, ведення блогів, відвідування семінарів та конференцій. Окрім того, у статті розглядаються ключові компетенції та навички, необхідні для успішної роботи куратора в онлайн освітньому середовищі, такі як цифрова грамотність, організаційні здібності, ефективна комунікація, адаптивність, аналітичне мислення та педагогічна експертиза.

У висновках підкреслюється важливість ролі куратора у віддаленому навчанні та необхідність саморефлексії для вдосконалення його діяльності. Автори пропонують майбутні напрямки досліджень, включаючи вплив кураторської підтримки на академічну успішність, оцінку ефективності методів саморефлексії та розробку нових навчальних технологій для кращого супроводу здобувачів освіти у віртуальному освітньому середовищі.

Ключові слова: аналітичне мислення, віддалене навчання, дистанційна освіта, ефективна комунікація, зворотний зв'язок, куратор, навички, онлайн-навчання, організаційні здібності, освіта, педагогічна експертиза, підтримка здобувачів, професійний розвиток, саморефлексія, цифрова грамотність.

V. Burbyga, H. Hrynchenko, I. Petrenko "Development and Self-Reflection of the Tutor for Effective Work with Students in Distance Learning "

The article is devoted to the role of the tutor in modern distance learning and the importance of their professional development and self-reflection for effective interaction with students. The study emphasizes the relevance of curatorial support in the context of distance education and the challenges faced by curators in this process.

The authors conduct a thorough analysis of the scientific literature, identifying the need for further research on the impact of tutoring on academic performance and student satisfaction, as well as the need for an individualized approach to each student. The main purpose of the study is to highlight the role of the tutor in the virtual educational environment, focusing on his/her development and self-reflection as key factors of effective work.

The paper examines in detail the role of the tutor as a mediator, mentor and organizer in the virtual space, providing students with the necessary support, motivation and a favorable atmosphere for learning. Particular attention is paid to the importance of tutor self-reflection, including methods of keeping reflective journals, analyzing emotions and reactions, systematic analysis of decisions, using reflective questions, and receiving feedback from students.

The authors emphasize the need for continuous professional development of the tutor through the use of online courses, participation in professional communities, blogging, attending seminars and conferences, and developing soft skills. In addition, the article discusses the key competencies and skills necessary for the successful work of a curator in an online educational environment, such as digital literacy, organizational skills, effective communication, adaptability, analytical thinking, and pedagogical expertise.

The conclusions emphasize the importance of the tutor's role in distance learning and the need for self-reflection to improve their performance. The authors propose future research directions, including the impact of tutoring support on academic performance, evaluation of the effectiveness of self-reflection methods, and development of new learning technologies to better support students in a virtual educational environment.

Keywords: analytical thinking, distance learning, distance education, effective communication, feedback, tutor, skills, online learning, organizational skills, education, pedagogical expertise, student support, professional development, self-reflection, digital literacy.

Постановка проблеми. У сучасному освітньому ландшафті ситуація швидко змінюється. Пандемія COVID-19 вимусила перейти до дистанційного навчання, яке стало новою нормою для освітнього середовища, а військова агресія росії та введення військового стану в Україні актуалізували необхідність вдосконалення не тільки системи дистанційного навчання, а й організаційної та виховної роботи в закладах освіти. Звичайні класичні аудиторії трансформувалися у віртуальні простори для набуття знань. Цифрові технології відіграють ключову роль у забезпеченні безперервності освітнього процесу, даючи змогу здобувачам та викладачам взаємодіяти на відстані. Водночас ця трансформація вимагає адаптації з боку всіх учасників освітнього процесу та пошуку нових ефективних методів навчання, організаційної діяльності та виховання в онлайн-форматі.

У цій новій реальності роль куратора академічної групи закладу вищої освіти набуває надзвичайної актуальності та значущості. Куратор стає тим елементом, що забезпечує студентам необхідну підтримку, орієнтацію та менторство у віртуальному освітньому просторі. Він виступає зв'язковою ланкою між здобувачами вищої освіти та викладачами, сприяючи вирішенню найрізноманітніших питань – від технічних до організаційних.

Основною актуальністю ролі куратора в дистанційному навчанні є забезпечення якості та ефективності освітнього процесу. Куратор

відіграє ключову роль у формуванні мотивації здобувачів, допомагає вирішувати конфліктні ситуації та сприяє розвитку важливих навичок самоконтролю та саморегуляції.

Таким чином, актуальність ролі куратора академічної групи закладу вищої освіти в дистанційному навчанні є невід'ємною золоту серединою сучасної освітньої системи. Він стає опорою для студентів, дозволяючи їм відчувати себе частиною навчального процесу, його стрижнем навіть у віртуальному просторі.

Однак разом із цим виникає низка викликів, які куратор академічної групи закладу вищої освіти повинен здолати, щоб забезпечити ефективну роботу зі своїми підопічними.

Перший серйозний виклик - це забезпечення зв'язку та взаємодії між куратором та здобувачами в онлайн-середовищі. У своїх наукових розвідках такі вчені, як І. Авдєєва, І. Мельникова [1] наголошують на необхідності використання куратором інноваційно-комунікативних технологій фасилітаційної взаємодії з академічними групами для поліпшення процесу соціальної адаптації здобувачів вищої освіти до освітнього процесу. Фізична відсутність в аудиторії потребує нових стратегій та інструментів для підтримки навчального процесу. Куратор повинен бути ефективним комунікатором, володіти навичками віртуального спілкування та використання сучасних засобів технологічної комунікації.

Другий не менш важливий виклик - забезпечення мотивації та самодисципліни здобувачів вищої освіти. Віддалене навчання передбачає велику автономію, і куратор повинен бути здатний стимулювати самостійність та відповідальність у навчанні. Це вимагає вміння підтримувати мотивацію, надавати конструктивну критику та впливати на процес саморегуляції студентів. Згадана проблема підтверджується дослідженням Гарань Н. С. [2], де розглядається організаційно-виховна робота куратора академічної групи закладу вищої освіти.

Також важливим аспектом є психологічна підтримка здобувачів. У ситуаціях віддаленого навчання, коли студенти можуть відчувати відчуженість та соціальну ізоляцію, роль куратора як ментора та психолога набуває особливого значення. О. Ковтун відзначає, що ефективність процесу навчання з використанням комп'ютерних технологій можлива лише за наявності необхідних умов, одна з яких - «готовність куратора виявляти розуміння, бути готовим слухати та надавати необхідну підтримку студентам. Мета цієї готовності полягає у створенні сприятливого психологічного клімату під час дистанційного навчання та у допомозі студентам у виробленні індивідуального стилю, орієнтованого на ефективне засвоєння знань при віртуальному навчанні» [3].

Таким чином, визначення основних викликів, що стоять перед куратором академічної групи закладу вищої освіти в контексті віддаленого навчання, є критичним завданням. Від його успішного вирішення залежить ефективність навчання та успішність здобувачів вищої освіти в цих нових умовах.

Аналіз останніх досліджень. Останні дослідження в галузі дистанційного навчання виявляють зростаючий інтерес до ролі куратора академічної групи вишу як ключового фактору успішності здобувачів освіти у віртуальному навчальному середовищі. Особливу увагу привертає досвід вивчення проблеми, що розглядається зарубіжними колегами.

Багато публікацій зосереджені на визначенні функцій та обов'язків куратора у віддаленому навчанні. Так, у статті "Роль онлайн-викладача" авторів Ванесси П. Деннен та Меліси К. Джонс наголошується що роль куратора може бути представлена чотирма взаємопов'язаними аспектами: педагогічним, управлінським, соціальним та технологічним. Автори статті розглядають кожен із цих

аспектів та їхнє відношення до онлайн-навчання. [4]

У статті «Викладання медіації за допомогою онлайн-платформи» розглядається, як куратор може бути ефективним медіатором між здобувачами вищої освіти та викладачами, сприяючи вирішенню технічних проблем та стимулюючи активну участь студентів [5].

Однак існують прогалини в деяких аспектах дослідження проблем ролі куратора в процесі дистанційного навчання, які вимагають подальшого вивчення. Зокрема, необхідний більш глибокий аналіз впливу кураторської підтримки на академічну успішність та мотивацію здобувачів у віддаленому навчанні. Наукова праця "Оцінка впливу ефективності та переваг онлайн-навчання на управління знаннями, передумови стратегій та мотивації онлайн-навчання: Емпіричне дослідження" вказує на потребу у подальших наукових розвідках для конкретизації цього впливу [6].

Також важливо врахувати аспекти взаємодії куратора з різними типами здобувачів, включаючи тих, що потребують додаткової підтримки, або мають різні рівні мотивації. Робота К. Вестермарка "Вирішення проблем онлайн-студентів" наголошує на необхідності індивідуалізованого підходу куратора академічної групи закладу вищої освіти до кожного здобувача [7].

Загалом, останні дослідження вказують на важливість ролі куратора в контексті дистанційного навчання, та підкреслюють необхідність подальшого вивчення проблеми для більш глибокого розуміння впливу кураторської діяльності на успішність та задоволення навчальних, виховних та організаційних потреб здобувачів у віртуальному навчальному середовищі.

Мета статті полягає в докладному аналізі та висвітленні ролі куратора академічної групи закладу вищої освіти у віртуальному освітньому середовищі, зосереджуючись на його розвитку та потребі в саморефлексії для забезпечення ефективної взаємодії зі здобувачами під час дистанційного навчання.

Проведення дослідження сприятиме виявленню конкретних методів та стратегій, які можуть покращити роботу куратора в умовах дистанційного навчання. Автори припускають, що ефективне використання цих підходів дозволить куратору підвищити якість його виховної та організаційної роботи з академічною групою та вплине на формування

більш високого рівня позитивного ставлення здобувачів до навчального процесу. Крім того, можливе виявлення нових аспектів ролі куратора в онлайн-освіті, які можуть бути важливими для майбутнього розвитку освітніх практик.

Виклад основного матеріалу. У віртуальному навчальному просторі, де здобувачі освіти вступають у відносини знань через екрани своїх комп'ютерів та гаджетів, роль куратора академічної групи вищого навчального закладу набуває надзвичайної важливості. Віддаленість у часі та просторі створює унікальні виклики та можливості, і куратор стає надійним провідником для студентів у цьому електронному лабіринті знань.

Відігравати роль посередника, ментора та організатора віртуально – це бути душею та допоміжною рукою, що допомагає здобувачам вирішувати складні завдання, які вони можуть зустріти на своєму навчальному шляху. Куратор академічної групи закладу вищої освіти стає тим, хто допомагає осмислити інформацію, надає конструктивну критику та стимулює до саморозвитку. Він є важливою ланкою, що забезпечує студентам підтримку та орієнтацію в складному світі віртуального навчання. [8]

Здатність куратора розуміти особливості віртуального навчання та вміло впливати на академічні досягнення та розвиток кожного здобувача, враховуючи їхні унікальні потреби та потенціал, набуває принципового значення. Він стає не тільки особою, яка надає важливу інформацію та викладає матеріал, але й довіреною опорою в електронному світі, де самостійність та адаптація грають визначальну роль. [9]

Таким чином, роль куратора у віртуальному навчальному середовищі є ключовою для забезпечення успіху у досягненні результатів навчання та задоволення здобувачів вищої освіти від навчального процесу. Вона перетворюється з простої організаційної функції до високоінтелектуального посередництва, що дає можливість кожному студенту розкрити свій потенціал та досягти вагомих успіхів.

У віртуальному навчанні, взаємодія куратора та здобувачів отримує цілком нові риси. Це вимагає від куратора неабиякої гнучкості та високого рівня комунікативних навичок.

Куратор академічної групи, у першу чергу, виступає не просто як викладач чи

навчальний керівник, а як партнер у навчанні, що надає консультації та допомагає здобувачам вищої освіти осмислити навчальний матеріал. Він стає каталізатором для розвитку саморефлексії у студентів, стимулює їх до самостійного аналізу та критичного мислення. Ця взаємодія базується на відкритості, взаємній повазі та відповідальності за процес навчання.

Крім того, куратор повинен мати глибоке розуміння технологічних аспектів віртуального навчання, щоб ефективно використовувати онлайн-інструменти для навчальних цілей. Від нього вимагається вміння працювати з платформами дистанційного навчання, використовувати відкриті освітні ресурси та електронні бібліотеки [10].

Ця взаємодія також дозволяє куратору академічної групи краще розуміти індивідуальні потреби та особливості кожного здобувача вищої освіти. Віддалене навчання надає можливість більш глибокого аналізу та адаптації навчального процесу до конкретних вимог кожного студента.

Отже, у віртуальному навчанні роль куратора набуває нової сутності та значення. Куратор академічної групи вищу є не просто навчальним керівником, а справжнім наставником та співпрацівником у навчанні здобувачів. Його вплив та підтримка стають ключовими факторами для успішного вивчення та розвитку студентів у цьому віртуальному освітньому просторі.

Саморефлексія, у контексті ролі куратора, є важливим поняттям, що визначає його професійний розвиток та здатність вдосконалювати свою роботу. Вона включає в себе систематичний аналіз та оцінку власної діяльності з метою підвищення ефективності та якості кураторського супроводу.

Для куратора, саморефлексія означає глибоке осмислення власних дій, методів та підходів до взаємодії зі здобувачами вищої освіти. Це включає в себе визначення сильних сторін та слабкостей у власній роботі, а також виявлення можливостей для подальшого росту та розвитку. Як зазначає Т.С.Фарел, «саморефлексія - це форма професійно орієнтованого навчання, яка дозволяє педагогам критично та рефлексивно аналізувати власну діяльність з метою визначення можливих напрямів удосконалення та професійного розвитку» [11].

Важливим аспектом саморефлексії є вміння об'єктивно оцінювати ситуації та події,

що виникають у процесі кураторської діяльності. Це дозволяє уникати упередженостей та підвищує об'єктивність в прийнятті рішень. Крім того, саморефлексія стимулює пошук нових та ефективних підходів до роботи зі здобувачами вищої освіти.

Саморефлексія включає в себе і вміння відкрито приймати конструктивну критику та використовувати її для власного зростання. Куратор, який відчуває відповідальність за якість навчання своїх підопічних, завжди відкритий до покращень та вдосконалень.

Самосвідомість, яка розкривається через саморефлексію, дозволяє кураторам краще розуміти свої сильні та слабкі сторони, цінності та особисті упередження. Ідентифікуючи свої тенденції та обмеження, куратори можуть приймати більш обґрунтовані рішення та адаптувати свій підхід для кращої підтримки навчального процесу здобувачів вищої освіти.

Постійне навчання, що стає результатом саморефлексії, дозволяє кураторам виявляти області для саморозвитку та встановлювати цілі для свого професійного зростання. Регулярний розгляд своєї практики та отримання зворотного зв'язку від інших людей дозволяють кураторам покращити свої знання та навички, що сприяє кращому співробітництву зі здобувачами.

Емпатія, яка розкривається завдяки саморефлексії, допомагає куратору академічної групи розвивати глибоку чуйність та розуміння потреб, інтересів, викликів та амбіцій здобувачів вищої освіти. Ця підвищена свідомість зміцнює взаємини між куратором та студентами, створюючи сприятливе навчальне середовище.

Саморефлексія, яка відіграє ключову роль у розвитку куратора, потребує систематичного підходу та використання конкретних методів та прийомів. У віртуальному навчальному середовищі це набуває особливого значення, оскільки відсутність прямого контакту зі здобувачами може створити додаткові виклики для оцінки та аналізу кураторської роботи. Розглянемо ключові методи та прийоми саморефлексії, які допомагають кураторам академічних груп підвищити ефективність своєї діяльності у віртуальному навчальному середовищі.

1. Журнали саморефлексії та рефлексійні записи.

Один із найефективніших методів саморефлексії - це ведення журналу, в якому куратор академічної групи реєструє свої думки, спостереження та аналіз ситуацій, що

виникають у процесі роботи зі здобувачами вищої освіти. "За допомогою рефлексії викладачі можуть зрозуміти власні припущення та переконання, розвинути більшу самосвідомість щодо педагогічної практики і виявити аспекти, які потребують удосконалення", - зазначає Ж.Лофран [12]. У віртуальному навчальному просторі це набуває особливого значення, оскільки відсутність фізичного контакту може робити деякі аспекти роботи куратора з академічною групою важчими для аналізу.

Наведемо приклад рефлексійного запису.

Дата: 15 січня 2024 року.

Ситуація: Сьогодні відбулася онлайн-зустріч зі здобувачами групи 101. Розглядали план роботи групи на навчальний семестр та важливі дати цього періоду.

Спостереження:

- Зауважила, що під час презентації деякі студенти виглядали втомленими та менш активно спілкувалися. Ймовірно, багато з них мають інші навантаження.

- Власний голос трохи тремтить під час виступу. Це може бути пов'язане зі станом здоров'я, і варто взяти це до уваги у подальших зустрічах.

Емоції та реакції:

- Відчуваю легкий стрес через труднощі з віртуальним форматом. Можливо, варто розглянути додаткові методи підтримки для студентів у цьому середовищі.

Що пішло добре:

- Інформація була структурованою та зрозумілою для більшості здобувачів.

- Вдалося виявити певні проблеми та питання, які студенти відкрито обговорили.

Напрямки покращення:

- Розглянути можливість надання більш детальної пам'ятки щодо важливих дат та завдань для кожного здобувача.

- Підготувати короткий опитувальник для студентів, щоб отримати їхні пропозиції щодо покращення взаємодії в онлайн-форматі.

Такі записи дозволяють куратору академічної групи об'єктивно оцінити події, власні емоції та реакції, а також виявити можливості для покращення у подальшій роботі. Регулярне ведення рефлексійних записів дозволяє куратору виявляти та аналізувати найважливіші моменти, а також визначати області для подальшого вдосконалення.

2. Спостереження за власними реакціями та емоціями

У віртуальному навчальному просторі куратору часто не вистачає можливості сприймати невербальні сигнали студентів, тому особливо важливо бути уважним до власних емоцій та реакцій. Спостереження за власними емоціями під час взаємодії зі здобувачами дозволяє куратору зрозуміти, як його почуття та реакції можуть впливати на якість супроводу.

3. Систематичний аналіз власних дій та прийнятих рішень.

Куратор повинен регулярно аналізувати власні дії та прийняті рішення, оцінювати їх ефективність та адекватність у конкретних ситуаціях. Цей аналіз допомагає виявляти сильні та слабкі сторони своєї кураторської практики та визначати напрямки подальшого вдосконалення.

4. Використання технік рефлексійного питання.

Задавання собі конкретних питань щодо власної діяльності та взаємодії зі здобувачами є ефективним способом спрямувати увагу на важливі аспекти та аналізувати їх. Ось кілька прикладів рефлексійних питань, які можуть допомогти куратору у власному саморефлексійному процесі:

1. "Які сильні сторони моєї взаємодії зі здобувачами виявилися сьогодні?"

2. "Чи вдалося мені ефективно сприяти вирішенню проблем чи запитань здобувачів?"

3. "Чи змогла я ефективно адаптувати свій підхід до потреб та особливостей кожного здобувача?"

4. "Які моменти сьогоднішнього спілкування дозволили мені краще зрозуміти потреби групи?"

5. "Чи виявилися якісь труднощі або конфліктні ситуації у взаємодії, які варто розглянути?"

6. "Як я відповіла на несподівані запитання чи ситуації, які виникли під час спілкування?"

7. "Чи було щось, що я б хотіла зробити по-іншому, у майбутньому?"

8. "Які нові методи чи підходи я випробувала сьогодні, і як вони себе зарекомендували?"

9. "Чи вдалося мені підтримати відкриту та довірливу атмосферу під час спілкування?"

10. "Які важливі висновки я можу зробити з сьогоднішньої взаємодії зі здобувачами?"

Такого виду питання допоможуть куратору ставити конструктивні оцінки власної діяльності та знаходити шляхи для подальшого вдосконалення.

5. Зворотний зв'язок від здобувачів.

Важливим елементом саморефлексії є отримання зворотного зв'язку від здобувачів. Регулярні анкети, відгуки та обговорення зі студентами дозволяють куратору отримати нові погляди та врахувати їх у своїй кураторській практиці.

Ці методи та прийоми надають кураторам необхідні інструменти для ефективної саморефлексії в віртуальному навчальному середовищі. Вони сприяють покращенню якості кураторської роботи та підвищенню ефективності супроводу здобувачів у цифровому освітньому просторі.

Важливо враховувати, що сучасні технології надають безліч можливостей для отримання нових знань необхідних для підвищення ефективності роботи куратора академічної групи вишу. Куратор повинен бути відкритим до впровадження цих методів у свою практику. Перерахуємо деякі стратегії навчання та самонавчання, які спрямовані на підвищення ефективності роботи куратора в умовах віддаленого навчання:

Стратегія 1: використання онлайн-курсів та відкритих лекцій

Один із найефективніших шляхів для професійного зростання куратора - вивчення нових підходів та методів через онлайн-курси та відкриті лекції. Платформи, такі як Coursera, edX та платформи університетів надають доступ до величезного обсягу якісних навчальних ресурсів. Куратор може обирати курси, які відповідають його професійним потребам та специфіці роботи.

Стратегія 2: активна участь у професійних спільнотах та форумах

Змішане навчання та обмін досвідом у професійних спільнотах та на спеціалізованих форумах є важливим компонентом розвитку куратора. Саме тут він може отримати відповіді на актуальні питання, поділитися своїми досягненнями та навчитися від інших фахівців.

Стратегія 3: ведення рефлексійних щоденників та блогів.

Важливим елементом професійного зростання є вміння самокритично оцінювати свою роботу. Ведення рефлексійних щоденників та блогів допомагає кураторам краще розуміти свій професійний шлях, виділяти сильні та слабкі сторони та виявляти області для подальшого розвитку.

Стратегія 4: участь у семінарах та конференціях.

Семінари та конференції надають можливість вивчати нові тенденції, слухати

виступи відомих експертів та спілкуватися з колегами. Вони дозволяють куратору залишатися в курсі останніх розробок у сфері освіти.

Стратегія 5: використання електронних ресурсів та бібліотек.

Використання спеціалізованих платформ та баз даних дозволяє кураторам швидко знаходити актуальні наукові публікації та матеріали з педагогіки та кураторства. Це допомагає підтримувати високий рівень професійної компетентності.

Стратегія 6: розвиток навичок які необхідні для роботи куратора.

Окрім професійних компетенцій, кураторам важливо розвивати навички, такі як комунікабельність, емпатія та ефективність взаємодії зі студентами. Це особливо актуально в умовах віддаленого навчання, де важливий аспект взаємодії зі студентом може втратити свою фізичну форму.

Таким чином, розвиток кураторських навичок у віртуальному навчальному просторі вимагає поєднання різноманітних стратегій навчання та самонавчання, що буде запорукою успішного професійного розвитку куратора в умовах сучасного освітнього простору. "Професійний розвиток онлайн-викладачів має зосереджуватися на формуванні спільноти, організації дискусій, наданні зворотного зв'язку та застосуванні онлайн-стратегій навчання", - як наголошують Н.Д. Воран та його співавтори [13, р. 22].

Щоб бути результативною та успішною роль куратора в онлайн-освітньому середовищі вимагає особливого набору компетенцій та навичок. Онлайн навчання вимагає від куратора бути гнучким, технологічно компетентним та здатним до адаптації до вимог що постійно змінюються. Розглянемо ключові компетенції та навички, які є важливими для успішної роботи куратора в онлайн освітньому середовищі.

Ключова компетенція 1: цифрова грамотність.

Найважливішою компетенцією для куратора в онлайн-освітньому середовищі є цифрова грамотність. Це включає в себе вміння ефективно використовувати різноманітні платформи для навчання, володіння основами віддаленого спілкування та використання онлайн інструментів для відстеження та оцінювання навчальних досягнень (Google Classroom, Moodle, Edmodo, Microsoft Teams тощо).

Ключова компетенція 2: організаційні здібності.

У віртуальному навчальному середовищі, організація відіграє критичну роль. Куратор повинен вміти створювати чіткі розклади, розробляти структуровані виховні та навчальні матеріали, ефективно керувати часом, щоб забезпечити успіх навчання здобувачів.

Ключова компетенція 3: ефективна комунікація.

Здатність до ефективної комунікації є фундаментальною для куратора в онлайн-освітньому середовищі. Це включає в себе як письмову, так і візуальну комунікацію, а також вміння слухати та сприймати фідбек.

Ключова компетенція 4: адаптабельність та гнучкість.

Онлайн освіта є динамічною галуззю з постійними змінами та оновленнями. Куратор повинен бути готовим до адаптації до нових технологій, методів навчання та нормативних вимог.

Ключова компетенція 5: аналітичне мислення.

Аналітичне мислення дозволяє куратору ефективно оцінювати навчальні потреби здобувачів, виявляти та вирішувати проблеми в навчальному процесі та розробляти стратегії для покращення результатів.

Ключова компетенція 6: педагогічна експертиза.

Поглиблене розуміння педагогічних принципів та методик навчання є важливим компонентом роботи куратора. Це дозволяє краще відповідати на потреби здобувачів та ефективно вдосконалювати навчальні програми.

Ключова компетенція 7: спроможність реагувати на виклики.

Онлайн-освіта може ставити перед куратором академічної групи закладу вищої освіти низку викликів, таких як технічні проблеми, надмірна завантаженість тощо. Важливо мати спроможність ефективно реагувати на ці виклики та забезпечити найвищу якість навчання.

Куратор у онлайн освітньому середовищі повинен мати широкий спектр компетенцій та навичок, щоб успішно супроводжувати студентів у навчальному процесі. Цифрова грамотність, організаційні здібності, ефективна комунікація та педагогічна експертиза є лише кількома з ключових компонентів успішної роботи куратора в цьому середовищі. "Ефективні онлайн-викладачі повинні володіти навичками цифрової грамотності, мати розвинені комунікативні здібності та вміти організовувати навчальний процес для студентів", - про це зокрема пишуть Мартін Ф.,

Ванг С. та Садаф А [14].

Висновки і перспективи подальших досліджень.

У нашому дослідженні було розглянуто важливу роль куратора в системі віддаленого навчання. Аналіз показав, що куратор відіграє ключову роль у підтримці та супроводі здобувачів у віртуальному навчальному середовищі. Його завдання включають не лише організацію навчального процесу, а й виховну роботу, психологічну підтримку студентів, формування мотивації до навчання та створення комфортної атмосфери для засвоєння знань.

Основним результатом дослідження є визначення ролі саморефлексії в професійному розвитку куратора. Саморефлексія виявилася важливим інструментом для вдосконалення його роботи та адаптації до особливостей віддаленого навчання. Засвоєння методів саморефлексії дозволяє кураторам усвідомлювати свої сильні та слабкі сторони, а також вчасно коригувати свою діяльність.

Крім того, дослідження виявило необхідність постійного професійного розвитку куратора для ефективної роботи на віддаленому навчанні. Враховуючи швидкі

зміни у сфері освіти та технологій, куратор повинен бути готовим до впровадження нових методів та підходів.

Незважаючи на висновки нашого дослідження, варто відзначити, що це лише початок аналізу ролі куратора у віддаленому навчанні. Майбутні дослідження можуть включати такі аспекти:

1. Вплив кураторської підтримки на академічну успішність студентів. Додатковий аналіз може допомогти у визначенні конкретних елементів супроводу, які найбільше впливають на навчання.

2. Оцінка ефективності методів саморефлексії. Дослідження можуть включати більший обсяг практичних прикладів та досвіду використання саморефлексії кураторами.

3. Розробка та впровадження нових навчальних технологій. Дослідження можуть бути спрямовані на вивчення та апробацію нових технологій для кращого супроводу здобувачів у віддаленому режимі.

Усі ці напрямки можуть сприяти подальшому розвитку ролі куратора в покращенні якості навчання у віртуальному навчальному середовищі.

Список використаних джерел:

1. Авдєєва І. М., Мельникова І. М. Інноваційні комунікативні технології в роботі куратора академічної групи : навч. посіб. / І. М. Авдєєва, І. М. Мельникова. – Київ : Професіонал, 2007. – 304 с.

2. Гарань Н. С. Організаційно-виховна робота куратора академічної групи вищого навчального закладу / Н. С. Гарань // Педагогіка вищої та середньої школи. – 2015. – Вип. 45. – С. 3–7.

3. Ковтун О. П. Психологічний вплив дистанційного навчання на здобувачів освіти / О. П. Ковтун // Дистанційна освіта в Україні: від теорії до практики : матеріали I Всеукраїнської наук.-практ. конф. – Ірпінь, 2021. – 142 с.

4. Dennen V. P. The Role of the Online Instructor / Dennen V. P., Jones M. K. // Handbook of Open, Distance and Digital Education / eds. O. Zawacki-Richter, I. Jung. – Singapore : Springer, 2023. DOI: https://doi.org/10.1007/978-981-19-2080-6_62.

5. Grmelová N. Teaching Mediation by Means of an Online Platform / N. Grmelová // 3rd International Scientific Conference – EMAN 2019 – Economics and Management: How to Cope With Disrupted Times. – Ljubljana, 2019. DOI: <https://doi.org/10.31410/EMAN.2019.129>.

6. Assessing the Impact of Online-Learning Effectiveness and Benefits in Knowledge Management, the Antecedent of Online-Learning Strategies and Motivations: An Empirical Study / Hongsuchon T., Emary I. M. M. E., Hariguna T., Qhal E. M. A. // Sustainability. – 2022. – Vol. 14, no. 5. – P. 2570. DOI: <https://doi.org/10.3390/su14052570>.

7. Vestermark K. Addressing The Needs Of The Online Learner / K. Vestermark. – 2020. – URL : <https://elearningindustry.com/addressing-needs-of-online-learner-students>. (Last accessed 10.05.2024).

8. The Role of e-Tutor Competencies in Postgraduate e-Learning Courses: Spotlight on Emotion Management / Bustos-Contell E., Porcuna-Enguix L., Serrano-Madrid J., Labatut-Serer G. // Sustainability. – 2021. – Vol. 13, no. 17. – P. 9716. DOI: <https://doi.org/10.3390/su13179716>.

9. Blázquez Entonado F. Funciones del profesor de e-learning. Pixel-Bit / Blázquez Entonado F., Alonso Díaz L. // Revista de Medios y Educación. – 2009. – No. 34. – P. 205–215.

10. Організація самостійної діяльності як фактор ефективності навчання в дистанційних курсах / Кравець В. О., Кухаренко В. М., Твердохлебова Н. Є., Рибалко О. В. – Режим доступу : <https://core.ac.uk/download/pdf/162894599.pdf>. (дата звернення 10.05.2024р.)

11. Farrell T. S. The practices of encouraging TESOL teachers to engage in reflective practice : An appraisal. Reflective Practice / T. S. Farrell // Language Teaching Research. – 2016. – Vol. 20, no. 2. – P. 179–189. DOI: <https://doi.org/10.1177/1362168815617335>.

12. Loughran J. Effective reflective practice: In search of meaning in learning about teaching / J. Loughran // Journal of Teacher Education. – 2020. – Vol. 53, no. 1. – P. 33–43. DOI: <https://doi.org/10.1177/0022487102053001004>.

13. Vaughan N. D. Teaching in blended learning environments: Creating and sustaining communities of inquiry / Vaughan N. D., Cleveland-Innes M., Garrison D. R. – Edmonton : AU Press, 2013.

14. Martin F. Student perception of helpfulness of facilitation strategies that enhance instructor presence, connectedness, and learning in online courses / Martin F., Wang C., Sadaf A. // *The Internet and Higher Education*. – 2019. – Vol. 42. – P. 52–65. DOI: <https://doi.org/10.1016/j.iheduc.2018.12.003>.

References

1. Avdieieva, IM & Melnykova, IM 2007, *Innovatsiini komunikativni tekhnologii v roboti kuratora akademhrupy [Innovative communication technologies in the work of an academic group curator]*, Profesional, Kyiv.

2. Haran, NS 2015, 'Orhanizatsiino-vykhovna robota kuratora akademichnoi hrupy vyshchoho navchalnoho zakladu' [*Organizational and educational work of the curator of an academic group in a higher educational institution*], *Pedahohika vyshchoi ta serednoi shkoly*, iss. 45, Pp. 3–7.

3. Kovtun, OP 2021, 'Psykhologichnyi vplyv dystantsiinoho navchannia na zdobuvachiv osvity' [*Psychological impact of distance learning on students*], *Dystantsiina osvita v Ukraini: vid teorii do praktyky*, Irpin.

4. Dennen, VP & Jones, MK 2023, 'The Role of the Online Instructor', in Zawacki-Richter, O & Jung, I (eds), *Handbook of Open, Distance and Digital Education*, Springer, Singapore. DOI: https://doi.org/10.1007/978-981-19-2080-6_62.

5. Grmelová, N 2019, 'Teaching Mediation by Means of an Online Platform', *3rd International Scientific Conference – EMAN 2019 – Economics and Management: How to Cope With Disrupted Times*, Ljubljana. DOI: <https://doi.org/10.31410/EMAN.2019.129>.

6. Hongsuchon, T, Emary, IMME, Hariguna, T & Qhal, EMA 2022, 'Assessing the Impact of Online-Learning Effectiveness and Benefits in Knowledge Management, the Antecedent of Online-Learning

Strategies and Motivations: An Empirical Study', *Sustainability*, Vol. 14, no. 5, P. 2570. DOI: <https://doi.org/10.3390/su14052570>.

7. Vestermark, K 2020, *Addressing The Needs Of The Online Learner*, viewed 10.05.2024 <<https://elearningindustry.com/addressing-needs-of-online-learner-students>>.

8. Bustos-Contell, E, Porcuna-Enguix, L, Serrano-Madrid, J & Labatut-Serer, G 2021, 'The Role of e-Tutor Competencies in Postgraduate e-Learning Courses: Spotlight on Emotion Management', *Sustainability*, Vol. 13, no. 17, P. 9716. DOI: <https://doi.org/10.3390/su13179716>.

9. Blázquez Entonado, F & Alonso Díaz, L 2009, 'Funciones del profesor de e-learning. Pixel-Bit', *Revista de Medios y Educación*, No. 34, P. 205–215.

10. Kravets, VO, Kukharenko, VM, Tverdokhliebova, NYe & Rybalko, OV nd, 'Orhanizatsiia samostiinoi diialnosti yak faktor efektyvnosti navchannia v dystantsiinykh kursakh', viewed 10.05.2024 <<https://core.ac.uk/download/pdf/162894599.pdf>>

11. Farrell, TS 2016, 'The practices of encouraging TESOL teachers to engage in reflective practice : An appraisal. Reflective Practice', *Language Teaching Research*, Vol. 20, no. 2, P. 179–189. DOI: <https://doi.org/10.1177/1362168815617335>

12. Loughran, J 2020, 'Effective reflective practice: In search of meaning in learning about teaching', *Journal of Teacher Education*, Vol. 53, No. 1, P. 33–43. DOI: <https://doi.org/10.1177/0022487102053001004>.

13. Vaughan, ND, Cleveland-Innes, M & Garrison, DR 2013, *Teaching in blended learning environments: Creating and sustaining communities of inquiry*, AU Press, Edmonton.

14. Martin, F, Wang, C & Sadaf, A 2019, 'Student perception of helpfulness of facilitation strategies that enhance instructor presence, connectedness, and learning in online courses', *The Internet and Higher Education*, Vol. 42, P. 52–65. DOI: <https://doi.org/10.1016/j.iheduc.2018.12.003>.

Стаття надійшла до редакції 19.05.2024 р.